

یاران روحانی الله ابھی

دوستان عزیز تفحص در دنیای کنونی نشان می‌دهد که دیر زمانیست انسانها به نتایج و تأثیرات مخرب عدم برابری میان زنان و مردان پی برده اند و کثیری از آنها، تلاشها و اقداماتی را نیز انجام داده اند. اما علی رغم این فعالیتها، در اکثر جوامع، زنان نه تنها از حقوق مساوی با مردان برخوردار نیستند بلکه در بسیاری از مواقع مورد ظلم و بیعدالتی قرار میگیرند. در این برنامه که تحت عنوان (تلاشهای بهائیان برای برابری زنان و مردان) تهیه گردیده است، سعی بر آن است که به اهمیت و نقش این برابری در تمدن بشری و نظامهای اجتماعی پردازیم و بسترهای مورد نیاز برای نیل به این برابری را مورد بررسی قرار دهیم.

بدیهی است در این میان نه تنها نقش زنان و تلاششان برای برابری بسیار مهم است بلکه نقش مردان نیز برای ایجاد بسترهای حمایتی بسیار اساسی است و این همه تنها از طریق تغییر در افکار، نگرشها، سنتها و عادات رفتاری، آحاد افراد جامعه چه زن و چه مرد امکان پذیر است. امید آنکه با تأمل بر مندرجات آثار و هدایات بیت العدل اعظم الهی و گفتگو بتوانیم آگاهانه و مُجددانه در مسیر این تغییر اساسی گام برداریم.

جانتان خوش باد

حضرت عبدالبهاء میفرمایند:

عالم انسانی را دو بال است یک بال رجال و یک بال نساء تا دو بال متساوی نگردد مرغ پرواز ننماید اگر یک بال ضعیف باشد پرواز ممکن نیست تا عالم نساء متساوی با عالم رجال در تحصیل فضائل و کمالات نشود فلاح و نجاح چنانکه باید و شاید ممتنع و محال

عنوان: تلاشهای بهائیان برای برابری زنان و مردان

قسمت روحانی

۱. مناجات شروع

۲. بیانات مبارکه حضرت بهاءالله

۳. لوح مبارک حضرت عبدالبهاء

قسمت اداری

۴. بیانات حضرت عبدالبهاء به فعالان سیاسی که روز ۱۹ دسامبر با ایشان ملاقات کردند

۵. در این قرن باید شئونات رجال بیشتر ممزوج با کمالات و فضائل نسوان گردد

۶. آینده نسوان

۷. قسمتی از پیام بیت العدل مورخ خرداد ۸۷ خطاب به احبای ایران

۸. هدف غایی برابری خلق نظم اجتماعی مبتنی بر عدل و انصاف است

۹. ساز و کاری برای به عمل درآوردن اصل برابری زنان و مردان

۱۰. شور و مشورت

۱۱. برنامه نونهالان و نوجوانان عزیز

قسمت اجتماعی

۱۲. انس و الفت

۱۳. مناجات خاتمه

۱- مناجات شروع

هو الله

پاک یزدانا، خداوند مهربانا، شکر تورا که این اماء را عزیز نمودی و این ناچیزان را تاج موهبت بر سر نهادی. در بخشایش گشودی و رُخ بنمودی و دلها بر بودی. ای ربّ و دود، ستایش نتوانیم و از عهده نیایش بر نیائیم. عاجزیم و ناچیز، قاصریم و بی تمیز، ولی روی تو جوئیم، سوی تو پوئیم، ثنای تو گوئیم، اسیر زنجیر محبتیم و دستگیر امیر کشور موهبت. شکر تورا که شَهد و شکر به کامها ریختی و این کنیزان را کامیاب نمودی. الْحَمْدُ لَكَ وَالشُّكْرُ لَكَ وَالْفَضْلُ لَكَ وَالْمَوْهَبَةُ مِنْكَ أَنْتَ الْمُقْتَدِرُ الْعَطُوفُ الرَّؤُفُ

عع

مجموعه مناجاتهای حضرت عبدالبهاء ص ۴۷۳

۱۳- مناجات خاتمه

هُوَ اللَّهُ

ای پروردگار این کنیزان را در ملکوت عزتت عزیز نما و این اماء را در آستان مقدست مقبول فرما قلبشان را منور کن و روحشان را مطهر فرما. مشامشان را معطر کن تا سزاوار آستان احدیت گردند و به عبادت و خدمت و تضرع و عجز و نیاز پردازند. به ذکر تو زنده گردند و به محبت تو حیات جاودانی یابند. أَنْتَ الْكَرِيمُ وَأَنْتَ الرَّحِيمُ وَأَنْتَ الْعَزِيزُ الرَّؤُفُ الرَّبُّ الْقَدِيمُ. عع

مجموعه مناجاتهای حضرت عبدالبهاء ص ۴۷۲

۲- بیانات مبارکه حضرت بهاء الله

حضرت بهاء الله میفرمایند:

"امروزید عنایت، فرق را از میان برداشته. عباد و اماء در صُقع واحد مشهود. طُوبی از برای عبّدی که به ما امره الله فائز گشت و هم چنین از برای ورقه‌ای که به آریاح اراده، حرکت نمود. این عنایت، بزرگست و این مقام، کبیر. فضل و عطایش در هر حین ظاهر و باهر. مَنْ يَقْدُرُ أَنْ يَشْكُرَهُ عَلَى عَطَايَاهُ الْمُتَوَاتِرَةِ وَعِنَايَاتِهِ الْمُتَوَالِيَةِ"

و در بیان دیگر میفرمایند:

"باید دوستان حقّ به طراز عدل و انصاف و مهر و محبّت، مزین باشند. چنانچه بر خود ظلم و تعدّی روا نمی‌دارند، بر اماء الهی هم روا ندارند. اِنَّهُ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَيَأْمُرُ بِمَا يَنْتَفِعُ بِهِ عِبَادَهُ وَامَائِهِ. اِنَّهُ وَلِيُّ الْكُلِّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ."

آرشیو مرکز جهانی (سایت گلچین دستخطها)

۳- لوح مبارک حضرت عبدالبهاء

ای کنیزان الهی نساء در شرق، ضُعفا بودند، حتی ضعیفه لقب نساء بود، از بسکه در انظار حقیر بودند، ولی از عنایات حضرت بهاء الله، خلعت جدید پوشیده و تاج موهبت بر سر نهاده، عزیز شده اند و همعنان رجال شدند و حکم مساوات در حقوق یافتند، قدر این موهبت بدانید و به جان بکوشید و گوی سبقت و پیشی را از میدان بر بایید تا جمیع دانایان شهادت دهند که نساء، نظیر رجالند و قابل تحصیل هر نوع کمالات و این منقبت به ایمان و اطمینان و عرفان و عشق و محبّت حضرت یزدان و تحصیل علوم و فنون، در این عصر و زمان حصول پذیرد.

منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ج ۲ ص ۲۵۴

۴-بیانات حضرت عبدالبهاء به فعالان سیاسی که روز ۱۹ دسامبر با ایشان ملاقات کردند طلعت میثاق فرمودند که زنانی که برای حق رأی تلاش می کنند، باید از هر نوع خشونت در مجهودات خود اجتناب کنند. اما باید از قوه هوشمندی، با پیشرفت های علمی، با توفیقات هنری استفاده کنند. اعمال ناپسند و ناشایست، تحقق آمال قلبی آنها را به تأخیر و تعویق، خواهد انداخت. در این عصر و زمان شخص ضعیف است که به اقدامات هولناک دست می زند، اما شخص هوشمند از قوه برتر درایت و حکمت بهره می برد.

حضرت عبدالبها محبوب دلها ص ۵۲۹

۵- در این قرن باید شئونات رجال بیشتر ممزوج با کمالات و فضائل نسوان گردد
حضرت عبدالبهاء می فرمایند:

"در ایام گذشته عالم اسیر سَطَوَت و محکوم قساوت و قوت بود و رجال به قوه شدت و صلابت، جسماً و فکراً، بر زنان تسلط داشتند. اما، حال این میزان به هم خورده و تغییر کرده. قوه اجبار رو به اضمحلال است و ذكاء عقلانی و مهارت فطری و صفات روحانی، یعنی محبت و خدمت که در نسوان ظهورش شدیدتر است، رو به علو و سمو و استیلاء است. پس، این قرن بدیعه، شئونات رجال را بیشتر ممزوج با کمالات و فضائل نسوان نمایند. یا اگر بخواهیم روشن تر و صحیح تر بگوییم، عصری خواهد بود که در آن دو عنصر مرد و زن در ایجاد تعادل و هم آهنگی در مدنیت به طور یکسان مؤثر خواهند بود."

۶- آینده نسوان

حضرت ولی محبوب امرالله میفرماید:

"همچو یوم فیروز مبارکی خواهد رسید و اماءُ الرَّحْمَنِ در انجمن یاران ظهور و بروزی عجیب نمایند. حال وقت تهیة اسباب است و ایام ترقی نساء در کمالات صوری و معنوی. مطمئن باشید که آنچه از قلم اعلیٰ [قلم حضرت بهاءالله] ثبت شده و از کلک میثاق [قلم حضرت عبدالبهاء] نازل گشته، حوادث زمان و شئون امکان و اجراءات و اقدامات رجال ارض، به نحوی غیر مستقیم و وسائل مکنونه غیبیه ای را متدرجاً محض اجرای نصوص الهیه چنان فراهم آرند که جمیع مبهوت و متعجب و متذکر گردیم. وقت اطمینان است و یوم، یوم همّت و جانفشانی. باید به اعمال پسندیده، اوامر الهیه را اجرا نمائیم و توکل به حق کنیم تا آنچه را اراده فرموده، من دون تأخیر تحقق یابد..."

توقیعات مبارکه ۱۹۲۶-۱۹۲۲، ص ۱۷۶

۷- قسمتی از پیام بیت العدل مورخ خرداد ۸۷ خطاب به احبای ایران

تساوی حقوق زن و مرد برای شما امری ساخته و پرداخته دنیای غرب نیست، بلکه حقیقت روحانی و همگانی و جنبه ای از ماهیت نوع انسان است که صد و پنجاه سال پیش حضرت بهاءالله آن را در وطن خویش، ایران، تعلیم فرمودند. احترام به حقوق زنان و پذیرفتن برابری آن با حقوق مردان، از مستلزمات عدالت اجتماعی و موجب تقویت و استحکام زندگی خانوادگی است و با متعالی ترین مراتب تنزیه و تقدیس هماهنگ می باشد. رفع موانع ترقی اجتماعی زنان شرطی اساسی برای احیا و اعتلای هر ملت، و رکنی از ارکان صلح عمومی و عاملی بنیادی برای پیشرفت تمدن بشری است. ... شما عزیزان برای کمک به پیشبرد این اصل مهم موقعیتی خاص و مناسب دارید. طاهره، آن شیرزن بی مثل تاریخ ایران، در سال ۱۲۲۷ شمسی، زمانی که فعالیت های مربوط به بهبود اوضاع اجتماعی زنان در بعضی از نقاط عالم تازه در حال نُضج

گرفتن بود، شجاعانه به دفاع از آزادی زنان قیام نمود. از همان زمان، شما نسل‌های پیاپی فرزندان خود را اعم از پسر و دختر، با این فکر تربیت کرده‌اید که چگونه این اصل اساسی بهائی را قدر بدانند و در همه جوانب زندگی خود نمایان سازند. در سال ۱۲۹۰ شمسی، یعنی نزدیک به یک صد سال پیش، به تأسیس مدرسه دخترانه تربیت در طهران موفق شدید و با تشویق روشن فکری و فراهم آوردن آموزش و پرورش برای دختران از هر طبقه اجتماعی، اثری مثبت و همیشگی بر جامعه باقی گذاشتید. زنان بهائی در نیم قرن گذشته پا به پای مردان در اداره امور جامعه بهائی در سطوح محلی، منطقه‌ای و ملی با موفقیت کامل شرکت کرده‌اند. دیر زمانی است که به ریشه کن کردن بی‌سوادی در بین زنان زیر چهل سال جامعه خود موفق شده‌اید.

ولی شما کاملاً آگاهید که نمی‌توانید به دست آورده‌های گذشته خود در این زمینه قانع باشید، بلکه باید برای غلبه یافتن بر آن سنن فرهنگی که پیشرفت زنان را محدود می‌سازد، همچنان به مساعی خود ادامه دهید. دستیابی کامل به هدف تساوی واقعی بین زن و مرد کار آسانی نیست و تقلیب و تغییر و تحولات همه‌جانبه لازم، هم برای مردان و هم برای زنان، امری بس دشوار است. بنابراین صمیمانه توصیه می‌نمایم که برای درک بیشتر و عمیق‌تر این اصل مهم، به کوشش‌های خود ادامه دهید و سعی نمایید که آن را در زندگی خانوادگی و در حیات جامعه خود بیش از پیش منعکس سازید. به علاوه، با استفاده از تجربیات خود، با دوستان و همسایگان و همکاران خویش در باره چالش‌ها و راه حل‌های مؤثر در این مورد، به گفت و گو پردازید و در پروژه‌هایی که چه از طرف دولت و چه از طرف سازمان‌های مدنی برای رسیدن به این هدف متعالی انجام می‌گیرد شرکت جوید.

بسیاری از هم‌وطنان شریف‌تان خواهان تحقق این اصل عمومی انسانی یعنی تساوی حقوق زن و مرد هستند و بدون شک از همراهی شما در فرایند یادگیری گام به گام برای رفع کلیه موانع موجود و توان‌دهی به زنان ایران برای مشارکت متساوی آنان در جمیع شئون و مجهودات بشری، استقبال خواهند نمود.

۸- هدف غایی برابری خلق نظم اجتماعی مبتنی بر عدل و انصاف است

آثار بهائی بیان میکند که حقیقت وجود انسان، روح اوست که عاری از جنسیت، نژاد، قومیت و طبقه است. طبیعی است که تفاوت‌های جسمی و ظاهری که بین زن و مرد وجود دارد، بر چگونگی کسب تجربه آنها از جهان اثر میگذارد، اما کرامت و شرافت ذاتی انسانی و آنچه نوع انسان را انسان کرده است، در زن و مرد یکسان است. همه انسان‌ها، چه زن و چه مرد، از توان مندی‌های بالقوه مشترکی برخوردارند، مانند: توانایی عشق ورزیدن، خلق کردن، استقامت کردن و در جستجوی معنا و هدفی برای زندگی و اجتماع بشری بودن. بنابراین هیچ یک نمیتواند ادعای برتری بر دیگری داشته باشد. انکار برابری جنسیتی، در حقیقت بیعدالتی نسبت به نیمی از جمعیت جهان است که موجب میشود زنان از پرورش استعداد‌های ذاتی خود و فعالیت پایه پای مردان در زمینه‌های گوناگون بازمانند و البته هیچ دلیل موجه اخلاقی یا بیولوژیکی برای این نابرابری وجود ندارد. چنین تأکیدی، دلالت‌های ضمنی عمیقی برای سازماندهی هر جنبه از اجتماع انسانی دارد. بنابراین برابری و هدف از آن، فراتر از دستیابی به مطالبات و حقوق برابر است و هدفی والاتر از ایجاد فضایی برای ایفای نقش به حق زنان، در نظم اجتماعی فعلی دارد. هدف غایی آن، خلق نظم اجتماعی مبتنی بر عدل و انصاف است، ساختاری که به همگان اجازه رشد و شکوفایی دهد. برای رسیدن به این هدف، باید زنان و مردان بتوانند تمام استعداد و توانمندی ذاتی خود را در عرصه‌های مختلف زندگی به کار گیرند، دوشادوش یکدیگر و با کمک هم در بستر خانواده، کار، جامعه و امور بین الملل تلاش کنند تا یک نظم اجتماعی جدید و عادلانه بسازند، بدون آن که محدودیت و نابرابری جنسیتی وجود داشته باشد. بنابراین تغییر و تحول همه جانبه، هم در ذهن و هم در قلب همگان، چه زن و چه مرد لازم است.

همچنین لازم است مفاهیم و پیش فرض‌هایی همچون هویت و قدرت، بازتعریف شوند و تغییرات بنیادین در تار و پود ساختارهای اجتماعی، اقتصادی و حکمروایی از سطوح محلی تا بین المللی، شکل گیرد. در پرتوی چنین درکی از مفهوم برابری، مشخص است که تأثیرات و نتایج اصل برابری زنان و مردان فقط محدود به زنان نیست بلکه مردان، نهاد خانواده و در حقیقت کل

جامعه نیز از اثرات این برابری بهره برده و همه جوانب زندگی فردی و جمعی انسان به شکلی مثبت، متحول می شوند.

تلاشهای بهائیان ایران در زمینه برابری زنان و مردان ص ۸ و ۹

۹- ساز و کاری برای به عمل درآوردن اصل برابری زنان و مردان

(احبای ایران) تلاش کرده اند درک خود از برابری زنان و مردان را به عمل در بیاورند و قدم به قدم زمینه ها و بسترهای مورد نیاز آن را در زندگی شخصی یا خانوادگی خود و محیط اطرافشان فراهم کنند. این تلاش ها در سالهای نخست به صورت فردی و پراکنده صورت میگرفت. اما در اواخر قرن نوزدهم با شکل گیری تدریجی جامعه بهائی در ایران، اراده و عزمی همگانی، بهائیان را بر آن داشت که تعصبات و آداب و رسوم تبعیض آمیز گذشته را که در تار و پود ساختارهای فکری، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی کشور رسوخ کرده بود، کنار بگذارند و برای هر چه بهتر فهمیدن و به عمل درآوردن اصل برابری و سایر آموزه های حضرت بهاءالله، برای بهبود شرایط اطرافشان، پیوسته در تلاش و تکاپو باشند. اقداماتی که برای افزایش توانمندیهای زنان و آماده سازی زمینه مشارکت بیشتر آنها در فرایندهای جامعه انجام میشد، مورد تشویق و حمایت جامعه بهائی بود و به تدریج قوت میگرفت. زمانی که هدف یک جامعه، تلاش برای بهبود شرایط اجتماعی و حصول خیر عمومی است، آن جامعه تبدیل به محیطی میشود که قدرت اعضایش به واسطه اقدامات هماهنگ، چندین برابر میشود؛ اختیار فرد و اراده جمعی در هم می آمیزد و روحیه عمل و نوآوری در میان اعضا تقویت میشود.

در این میان مؤسسات وظیفه دارند به تلاشهای جمعی ساختار دهند، وحدت بینش و عمل را میان اعضاء ترویج کنند، منابع را منصفانه اختصاص دهند و به طور کلی امور را اداره نمایند. در اوایل قرن بیستم زمانی که ساختارهای اداری و مؤسسات بهائی برای اداره امور جوامع بهائی در سطوح مختلف محلی، ملی و بین المللی در سراسر جهان به تدریج شکل می گرفتند و تثبیت میشدند، تلاشهای جمعی برای رفع موانع ترقی زنان و مشارکت آنان در فرایندهای اجتماعی به مرور ساختار یافتند و به شکلی منظم و هماهنگ در سراسر ایران به اجرا درآمدند. بر اثر تلاشها و مشارکت افراد، جامعه و مؤسسات بهائی، وضعیت زنان بهائی که در زمان شکل گیری این آئین تفاوت اندکی با سایر زنان ایرانی داشت، با گذشت چند دهه پیشرفت چشمگیری حاصل کرد.

نقطه تمرکز جامعه ی بهائی در مسیر دستیابی به برابری، بیشتر بر توانمند شدن زنان از طریق فراهم آوردن فرصتهای آموزشی، متمرکز بود، اما ارتقای جایگاه زنان و رسیدن به حقوق برابر در خانواده و ازدواج، مشارکت زنان در ساختارهای اداری بهائی و در فعالیت های اجتماعی در صحنه شهر و کشور، رفع محدودیت و ممنوعیتها در مورد حضور زنان در اجتماع و معاشرت با مردان و حق انتخاب نوع پوشش و ... از دیگر زمینه هایی بود که بهائیان در آنها به پیشرفتهایی دست یافتند. تدریجی بودن تلاشها برای پیاده سازی اصل برابری در طی چندین دهه، به جامعه بهائی زمان کافی داد تا به تدریج، عرف و ارزشهای جامعه و افراد بهائی در مورد برابری تغییر کند. این رویکرد همچنین احتمال واکنش منفی از طرف متعصبین مذهبی که آموزه های بهائی و تلاشهای بهائیان را خطری برای ارزشهای سنتی خود تلقی میکردند، کم کرد. از سوی دیگر این تلاش مداوم به تدریج به پرورش قابلیت و بالا بردن سطح توانمندی و آگاهی افراد، جامعه و مؤسسات بهائی در ایران و سایر نقاط جهان، کمک کرده است. حضرت عبدالبهاء، حضرت شوقی افندی و بیت العدل اعظم، در این مسیر، متناسب با شرایط خاص هر دوره، بر اساس تلاشهای انجام شده و توانمندیهای کسب شده، این سه شرکت کننده فعال را همراهی کرده اند و به پرورش قابلیتها و ظرفیت های آنان پرداخته اند تا هر چه بیشتر و موثرتر بتوانند نقش منحصر به فردشان را بر عهده بگیرند. به این ترتیب هر یادگیری و دستاوردی در هر مقطع زمانی علاوه بر

آنکه خود ارزشمند شمرده شده، زمینه را برای گامها و موفقیت‌های بعدی نیز فراهم کرده است. این تجربیات و یادگیری‌های بدست آمده از طریق مؤسسات بهائی، میان بهائیان ساکن در شهرها و روستاهای مختلف ایران و حتی جوامع بهائی مختلف در سراسر جهان مبادله شده است.

بهائیان ایران بر این نکته آگاهند که دستیابی به برابری، محدود به این کوششها نیست و همچنان باید برای تغییر افکار، نگرشها، سنتها و عادات‌های رفتاری که مانع پیشرفت زنان میشود تلاش کنند برای درک عمیقتر و بیشتر اصل برابری زنان و مردان بکوشند و سعی نمایند این اصل را بیش از پیش در زندگی خانوادگی و حیات جمعی خود منعکس سازند.

تلاشهای بهائیان ایران در زمینه برابری زنان و مردان ص ۱۷ و ۱۸

۱۰- شور و مشورت:

تحقق اصل تساوی حقوق رجال و نساء، مستلزم تغییر افکار، نگرشها، سنتها و عادات رفتاری در زنان و مردان (هر دو) است. به نظر شما چگونه میتوان این افکار، نگرشها، سنتها و عادات رفتاری را تغییر داد؟